

Raport z konsultacji społecznych - delimitacja obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji

Gmina Spiczyn.

Definicja konsultacji społecznych.

Konsultacje społeczne to proces, w którym przedstawiciele władz przedstawiają obywatelom swoje zamierzenia bezpośrednio lub pośrednio ich dotyczące. Zamierzenia poddawane konsultacjom mogą dotyczyć zmian prawnych, jakichś zmian organizacji życia publicznego, przeprowadzenia inwestycji, sposobu rozwiązania ważnego problemu społecznego lub innych działań, których powodzenie w dużej mierze zależy od akceptacji ze strony obywateli.

Zasadniczym celem konsultacji jest podjęcie decyzji, która nie będzie antagonizować społeczności lokalnej, a jednocześnie pozwoli na rozwiązanie ważnej kwestii. Celem konsultacji społecznych jest nawiązanie dialogu pomiędzy mieszkańcami a władzą samorządową. Występowanie komunikacji zwrotnej pozwala na uniknięcie wielu konfliktów i przyspiesza proces decyzyjny. Porządek prawny i zwyczajowy wyznacza bardzo szerokie spektrum podmiotów i instytucji uczestniczących w konsultacjach społecznych. Zasadniczym kryterium zaproszenia tych podmiotów i instytucji do udziału w konsultacjach jest ocena wpływu przedsięwzięcia i jego skutków na interesy tych podmiotów. W praktyce państw stosujących idee społeczeństwa obywatelskiego nie stwarza się specjalnych barier do udziału w konsultacjach, a wręcz przeciwnie: konsultacje są dostępne dla wszystkich, którzy mogą wskazać na wpływ podejmowanych działań na ich sytuację.

Z merytorycznego punktu widzenia, konsultacje społeczne są jedną z form społecznej komunikacji. Komunikacja społeczna jest procesem wytwarzania, przekształcania i przekazywania informacji pomiędzy jednostkami, grupami, organizacjami i innymi podmiotami. Komunikacja jest skuteczna jedynie wtedy, gdy komunikujące się strony przekazują informacje w języku dla siebie zrozumiałym oraz gdy istnieje skuteczny nośnik tej informacji, który zapewni dotarcie przekazu do odbiorcy. Rola nadawcy i odbiorcy w procesie komunikacji jest przechodnia. Nadawca po wysłaniu przekazu oczekuje jego odbioru i oceny, staje się odbiorcą. Dla skutecznej komunikacji ważne jest więc sprzężenie zwrotne pomiędzy nadawcą i odbiorcą.

Cele konsultacji.

Konsultacje społeczne są szeregiem aktów komunikacyjnych, w ramach których poszukuje się satysfakcjonującego rozwiązania. Etapy procesu konsultacji społecznych obejmują 5 kroków przedstawionych poniżej:

- informowanie o zamierzeniach
- prezentacja poglądów na sposoby rozwiązania problemu
- wymiana opinii
- poszukiwanie rozwiązań
- informowanie o podjętej decyzji

Przejsie do kolejnego kroku w procesie jest możliwe po skutecznym zakończeniu działań zawartych we wcześniejszym etapie.

W praktyce, sposób prowadzenia konsultacji z mieszkańcami określają uchwały rad odpowiednich jednostek samorządu terytorialnego (gmin, powiatów, województw). Uchwały te powinny regulować zasady i tryb przeprowadzania konsultacji, obowiązujące procedury, zakres czasowy i merytoryczny. Najważniejszym zadaniem pozostaje jednak tworzenie odpowiedniego klimatu współdziałania i współodpowiedzialności, które są fundamentem skutecznych konsultacji.

Konsultacje społeczne pełnią następujące funkcje:

- *informacyjną*, tj. dostarczają mieszkańcom wiedzy o zamiarach samorządu, zaś samorząd uzyskuje informacje o ocenie tych zamiarów przez mieszkańców;
- *partycypacyjną*, tj. umożliwienie szerokiego udziału mieszkańców w decyzjach władz oraz upowszechnianie mechanizmów oddziaływania na decyzje władz samorządowych;
- *identyfikacyjną* - wokół projektu tworzą się wyraźne grupy interesów związane z określonymi rozwiązaniami; mieszkańcy utożsamiają się z nimi; identyfikacja pozwala na prowadzenie komunikacji wokół określonych rozwiązań i podnosi skuteczność konsultacji;
- *kreatywną* - brak aprobaty dla proponowanego rozwiązania często skutkuje poszukiwaniem innych, alternatywnych rozwiązań; można więc powiedzieć, że konsultacje wywołują rozwiązania innowacyjne, wskazujące na inne ujęcie problemu, dla którego rozwiązania planuje się określone działania;
- *korygującą* - w wyniku konsultacji społecznych możliwe jest opracowanie nowych rozwiązań w realizacji polityki samorządu w zakresie rozwiązywanych spraw; korekta polityki umożliwia sprawniejszą realizację projektów dzięki uzyskaniu społecznej akceptacji dla tego rozwiązania;
- *organizacyjną* - polegającą na regulacji współdziałania różnych urzędów, instytucji, organizacji pozarządowych, grup nieformalnych w związku z dyskusją i podejmowaniem decyzji w ważnej kwestii społecznej;

- *edukacyjną* - obie strony konsultacji, tj. władza i obywatele, w toku procesu konsultacji wdrażają i upowszechniają zasady demokracji; zasady te mogą przechodzić na inne sfery życia publicznego;
- *prewencyjną* - konsultacje społeczne mogą chronić władze samorządowe przed popełnieniem błędu przy podejmowaniu ważnej z punktu widzenia życia społeczności lokalnej decyzji; mogą też zapobiegać konfliktom, które wybuchłyby tak czy inaczej, gdyby nie podjęto wcześniej społecznego dialogu.

Przedmiot konsultacji.

Przedmiotem konsultacji była delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Spiczyn. Prace prowadzone były jako wstęp do przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji.

Proces konsultacji społecznych tego etapu tworzenia GPR rozpoczął się obwieszczeniem o rozpoczęciu procesu konsultacji na stronie www gminy oraz na BIP. Pierwszym narzędziem konsultacji była ankieta, która zamieszczona została w internecie na stronach urzędu gminy dnia 29.06.2016. Ankietę wypełniło 17 osób.

Podczas procesu konsultacji zorganizowano 3 spotkania z interesariuszami. Zaproszono mieszkańców, przedstawicieli biznesu, samorządu, radnych, organizacji społecznych. Łącznie w spotkaniach konsultacyjnych uczestniczyło 25 osób. Dodatkowo wysłano informację o konsultacjach w systemie mailowym oraz bezpośrednio do przedsiębiorców. Spotkania konsultacyjne odbywały się dnia 07.07.2016r, 19.07.2016r, 04.08.2016r.

Dnia 22 sierpnia odbyło się spotkanie podsumowujące wybór obszarów zdegradowanych i rewitalizacji z sołtysami połączone z spacerem studyjnym po obszarach.

Dnia 22.08.2016r. odbyły się spacer studyjny na terenie wszystkich miejscowości proponowanych w diagnozie do objęcia rewitalizacją spotkano się z sołtysami, zapoznano się z możliwościami lokalowymi na terenie miejscowości. Poniżej zdjęcia ze spaceru studyjnego.

Ryc. nr 1 Ruiny Pałacu w Zawieprzycach.

Ryc. nr 2 Ruiny Pałacu w Zawieprzycach - kaplica pałacowa.

Ryc. nr 3 Ruiny Pałacu w Zawieprzycach obecnie szkoła.

Ryc. nr 4 teren rewitalizacji Kijany.

Ryc. nr 5 teren rewitalizacji Kijany.

Ryc. nr 6 teren rewitalizacji Kijany - Pałac w Kijanach.

Ryc. nr 7 teren rewitalizacji Charleź - szkoła .

Ryc. nr 8 teren rewitalizacji Charleź remiza i świetlica.

Przez cały okres konsultacji na stronie internetowej gminy zamieszczone były mapy z zaznaczoną propozycją obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji. Diagnoza na podstawie, której wyznaczono obszary oraz propozycja uchwały o wyznaczeniu obszarów.

Konsultacje koncentrowały się na:

- 1) poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;
- 2) prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy, oraz o przebiegu tego procesu;
- 3) inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;
- 4) zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji,
- 5) wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji;
- 6) zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

W trakcie procesu spłynęło 17 ankiet poniżej przedstawiono wyniki ankiet.

Pierwsze pytanie dotyczyło miejsca zamieszkania.

Tabela nr 1. Miejscowość zamieszkania.

Lp.	Miejscowość	% odpowiedzi/ankiet
1	Spiczyn	6%
2	Kijany	18%
3	Charlęż	6%
4	Jawidz	12%
5	Zawieprzyce	6%
6	Zawieprzyce Kolonia	6%
7	Stoczek	6%
8	Stawek	6%
9	Nowa Wólka	6%
10	Nowy Radzic	6%
11	Ludwików	6%
12	Ziółków	6%
13	Januszówka	12%

Większość ankiet spłynęła z Kijan, Jawidza i Januszkówki mimo, że dostęp był równy ponieważ ankietę zamieszczona była na stronie www gminy. Poniżej analiza odpowiedzi na pytania zamieszczone w ankiecie

Pierwsze pytanie dotyczyło negatywnych zjawisk jakich doświadczają mieszkańcy gminy:

Tabela nr. 2. Występowanie negatywnych zjawisk.

	Brak problemu	Niskie zagrożenie problemem	Średnie zagrożenie problemem	Wysokie zagrożenie problemem
Bezrobocie	6%	35%	59%	0%
Ubóstwo	24%	29%	47%	0%
Przestępczość	24%	29%	47%	0%
Niski poziom wykształcenia społeczności /i lub niski poziom edukacji	24%	47%	29%	0%
Niski poziom samoorganizacji społecznej i współpracy między mieszkańcami a władzami publicznymi.	12%	41%	24%	24%
Niski poziom uczestnictwa społeczności w życiu kulturalnym	12%	35%	29%	24%
Wykluczenie społeczne osób starszych	29%	18%	35%	18%

Według mieszkańców większość negatywnych zjawisk osiąga wartości średnie co pokazuje, że problem ma silne natężenie ale w odczuciu mieszkańców nie krytyczne. Jedynie problemy niskiego poziomu samoorganizacji społecznej i współpracy między mieszkańcami a władzami publicznymi oraz niski poziom uczestnictwa społeczności w życiu kulturalnym i wykluczenie społeczne osób starszych osiągają wartości w zakresie "wysokie zagrożenie problemem". Odpowiedzi z ankiet pokrywają się z diagnozą obszaru.

Kolejna grupa pytań dotyczyła jakości życia w gminie.

Tabela nr. 3. Ocena jakości życia w odniesieniu do poszczególnych zagadnień.

	Niska	Średnia	Wysoka
Aktywność gospodarcza obszaru	18%	76%	6%
Poziom indywidualnej przedsiębiorczości	53%	47%	0%
Stan środowiska	18%	71%	12%
Zagrożenia naturalne (np. powodziowe)	71%	24%	6%
Zagrożenia dla zdrowia ludzi (np. wskutek uciążliwego sąsiedztwa przemysłowych, ruchu pojazdów)	65%	24%	12%
Stan i dostępność infrastruktury społecznej (plac zabaw, tereny rekreacyjne, ścieżki rowerowe, etc.)	71%	29%	0%
Stan i dostępność infrastruktury sieciowej, w tym kanalizacji, wodociągów, gazu	41%	41%	18%
Jakość i dostępność komunikacji publicznej	88%	6%	6%
Jakość i dostępność oferty edukacji i wychowania przedszkolnego	35%	47%	18%
Jakość i dostępność ośrodków kulturalno-rekreacyjnych i sportowych.	59%	29%	12%
Estetyka otoczenia	29%	71%	0%
Dostępność i stan terenów zielonych oraz wypoczynku i rekreacji.	53%	35%	12%
Stan techniczny obiektów budowlanych	24%	59%	18%

Warto zauważyć, że mieszkańcy dostrzegają problem niskiego dostępu do komunikacji publicznej, infrastruktury społecznej i zagrożeń dla zdrowia.

Wskazanie na wysokie zagrożenia naturalne nie potwierdziło się podczas spotkań konsultacyjnych.

Tabela nr.4 Oczekiwane efekty rewitalizacji.

Lp.	Jakie Pani/Pana zdaniem efekty powinny zostać osiągnięte w procesie rewitalizacji Gminy?	% odpowiedzi
1	rozwój małej i średniej przedsiębiorczości	16%
2	tworzenie przestrzeni dla działań kulturalnych, artystycznych i społecznych	14%
3	polepszenie komunikacji zarówno miejskiej, jak i regionalnej	14%
4	przyciągnięcie inwestorów	12%
5	stworzenie lub rozszerzenie bazy turystycznej	10%
6	wzrost aktywności obywatelskiej mieszkańców	8%
7	aktywizacja gospodarcza obszaru	6%
8	tworzenie przestrzeni do wypoczynku i rekreacji	4%
9	zatrzymanie w Gminie ludzi młodych, w tym osób z wyższym wykształceniem	4%
10	odnowa zabytków	4%
11	poprawa stanu dróg i chodników oraz budowa ścieżek rowerowych	4%
12	podniesienie dostępności do komunalnych usług sieciowych (kanalizacja, woda, gaz)	4%
13	przeciwdziałanie problemom społecznym (w tym patologiom)	2%
14	poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	0%
15	włączenie społeczne osób starszych	0%
16	remonty i renowacje budynków	0%
17	ochrona środowiska	0%

Powyżej wpisano te efekty rewitalizacji, które są według mieszkańców najbardziej oczekiwane. Mieszkańcy oczekują na poprawę na rynku pracy poprzez wzmocnienie sektora MŚP. Ważne jest stworzenie nowych przestrzeni dla działań kulturalnych, artystycznych

i społecznych oraz polepszenie stanu komunikacji publicznej na terenie Gminy.

Do końca procesu konsultacji wpłynęła jedna uwaga na temat granic obszaru rewitalizacji. Była to propozycja dołączenia okolicy Pałacu w Zawieprzycach do obszaru rewitalizacji Kijany. Propozycje złożono ustnie na spotkaniu konsultacyjnym 19 lipca. Uczestnicy spotkania poparli propozycję dlatego obszar rewitalizacji Kijany został powiększony o działki na których leżą pozostałości Pałacu w Zawieprzycach.